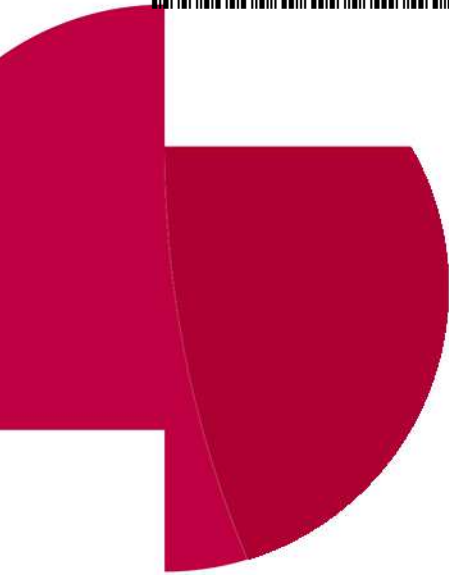

019.001715

Bestuursrapportage

oktober 2019

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Programma 1: Sociaal.....	4
3.	Programma 2: Ruimte	7
4.	Programma 3: Bestuur.....	10
5.	Overzichten.....	12
6.	Mutaties reserves	13
7.	Paragrafen	14
8.	Projecten	17
9.	Financiële mutaties.....	18
9.1	Voorgestelde (mutaties in) kredieten	18
9.2	Voorgestelde begrotingswijzigingen	19

1. Inleiding

Aanbieding bestuursrapportage

Bijgaand ontvangt u de Bestuursrapportage oktober 2019. Dit is de laatste berap waarmee we nog begrotingswijzigingen kunnen doorvoeren in 2019. We maken bij de speerpunten melding van één nieuwe vertraging. Deze berap bevat een mutatie bij de kredieten met als gevolg een verlaging van de Algemene Reserve met € 117.792. Ook bevat deze berap zeven begrotingswijzigingen met een totaal saldo van € 2.385.000 nadelig.

Leeswijzer afwijkingen

In deze rapportage informeren wij u achtereenvolgens over de resultaten van de programma's, de overzichten en mutaties reserves, de paragrafen en de projecten. Tot slot stellen we wijzigingen voor.

We rapporteren steeds op drie onderdelen. Hierbij gebruiken we de volgende icoontjes:

Voor Inhoud: 	Voor Financiën: 	Voor Planning:
--	---	--

Per onderdeel kennen we een kleur toe. De kleuren hebben de volgende betekenis:

Alles ligt op schema. 	Er dreigen afwijkingen. 	Er zijn afwijkingen.
---	---	--

Mutaties t.o.v. de vorige rapportage markeren we met een Δ (verbetering) of een ∇ (verslechtering). Mutaties lichten we altijd toe. Wanneer er geen verandering is, dan markeren we niets. Wanneer de tekst/toelichting niet is gewijzigd, verwijzen we kortheidshalve naar de vorige rapportage. De bestuursrapportage is in de eerste plaats een rapportage op afwijkingen. Dat betekent dat speerpunten en projecten waarvan alles op schema ligt, niet nader worden toegelicht.

Prognose resultaat

			(bedragen x € 1.000)
Totaal saldo baten en lasten			
Programma	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen
Programma 1 - Sociaal	-111.733	-112.823	-1.090
Programma 2 - Ruimte	-29.112	-28.467	644
Programma 3 - Bestuur	-12.012	-12.962	-950
Overzichten	151.412	150.305	-1.107
Mutaties reserves	-2.076	-1.959	118
Totaal saldo baten en lasten	-3.521	-5.906	-2.385

In de vorige berap is een verwacht tekort gemeld van € 3.521.000 ten opzichte van begrote jaarsaldo. Door de begrotingswijzigingen in deze bestuursrapportage verslechtert het verwachte resultaat met € 2.385.000. Dit wordt met name veroorzaakt door de reeds via actieve info aangekondigde overschrijding bij het budget Wmo-begeleiding (€ 1.000.000) en een hogere storting in de voorziening pensioenen wethouders (€ 950.000). Dit laatste is het gevolg van een forse verlaging van de rekenrente zoals per 1 oktober is gepubliceerd door De Nederlandse Bank.

Het nu verwachte tekort komt daarmee uit op € 5.906.000 ten opzichte van het begrote jaarsaldo. We hadden al een nadelig jaarsaldo begroot van € 2.949.000 (zie pagina 26 van de Programmabegroting 2019). Hiermee rekening houdende komen we in totaal uit op een verwacht resultaat van € 8.855.000 nadelig.

Voorstel

Voorgesteld wordt de begroting te wijzigen conform:

- de voorgestelde (mutaties in) kredieten (paragraaf 9.1), en
- het overzicht begrotingswijzigingen (paragraaf 9.2).

2. Programma 1: Sociaal

Speerpunten uit de Programmabegroting

Onderwijs

Nr.	Speerpunt			
1.	Doordecentralisatie huisvesting voortgezet onderwijs uitwerken.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 1 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

Sport

Nr.	Speerpunt			
2.	De uitvoering van sportcarroussel Sneek voorbereiden.			
3.	Het vraagstuk van de sportvelden in Súdwest-Fryslân oppakken.			
4.	Een jaarlijks evenement sport / cultuur aanjagen en faciliteren.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij de punt 2 en 3 zijn al eerder gemeld in de Bestuursrapportage april 2019.

De afwijking bij punt 4 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

Cultuur

Nr.	Speerpunt			
5.	Kleine culturele initiatieven stimuleren.			
6.	Een cultureel-toeristische hoofdstructuur opstellen.			
7.	Meer met cultuurcoaches werken.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

Er worden geen afwijkingen verwacht.

Voorliggend veld

Nr.	Speerpunt			
8.	Preventie aanpak sociaal domein opstellen.			
9.	Onderzoek doen naar de toekomst van dorpshuizen en wijkgebouwen.			
10.	Plan van aanpak Vrijwillige inzet opstellen.			
11.	Uitvoering geven het onderzoek draagkracht / draaglast.			
12.	De ondersteuning mantelzorg (o.a. vernieuwing respijtzorg) doorontwikkelen.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 10 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

Gebiedsgericht werken

Nr.	Speerpunt			
13.	Integraal gebiedsgericht werken inclusief Kernenbeleid doorontwikkelen.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

Er worden geen afwijkingen verwacht.

Lichte en specialistische ondersteuning

Nr.	Speerpunt			
14.	Een actieplan wonen en zorg opstellen.			
15.	Integrale Kindaanpak (IKA) verder ontwikkelen (0-12 jaar).			
16.	Uitvoering geven aan het innovatief uitstroomplan en visie op de sociale werkvoorziening implementeren (participatie).			
17.	Nieuwe ondersteuningsarrangementen ontwikkelen en inkopen.			
18.	Het zorglandschap vernieuwen.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

15. Integrale Kindaanpak (IKA) verder ontwikkelen (0-12 jaar).

De vertraging is ontstaan doordat tijdelijk onvoldoende capaciteit vrijgemaakt kon worden. Inmiddels wordt voortvarend aan de IKA gewerkt in samenwerking met de partners uit het veld.

Overige zaken (going concern)

Toename gebruik verblijf jeugd.

Er is een toename in het gebruik van verblijf Jeugd geconstateerd. Dit is een provinciale trend. Enerzijds heeft dit te maken met een toename van het aantal cliënten. Anderzijds heeft dit te maken met het onjuist inzetten van de verschillende verblijfscomponenten (laag, middel en hoog). In de aanbesteding Specialistische Jeugdhulp is opgenomen dat er drie verschillende verblijfscomponenten zijn en wat hieronder wordt verstaan. In de afgelopen anderhalf jaar is gebleken dat zorgaanbieders, afwijkend van wat is afgesproken in de aanbesteding Specialistische Jeugdhulp, zelf een onjuiste verblijfscomponent hebben ingezet. Dit is niet in de lijn met de contractuele afspraken. SDF en de Friese gemeenten hebben dit nu hersteld door alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor Verblijf opnieuw in te schalen op basis van een verdiepende definitie.

Te verwachten overschrijding budget Wmo-begeleiding

In de vorige berap hebben wij gemeld dat we de laatste maanden per maand een hogere uitgave zagen dan begroot. Het was toen nog onduidelijk welke trend hier in zat. Inmiddels hebben wij een beter beeld en bent u in oktober middels actieve informatie geïnformeerd over het verwachte tekort op Wmo-begeleiding van € 1 miljoen (voor meer informatie, zie pagina 19).

Verwacht resultaat

(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Eindstand vorige rapportage	150.347			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	150.347			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Lasten	150.347	151.479	1.132	
Onderwijs	11.666	11.666	0	
Sport	7.090	7.090	0	
Cultuur	8.880	8.970	90	a
Voorliggend veld	8.348	8.390	42	g
Gebiedsgericht werken	6.995	6.995	0	
Lichte ondersteuning	74.236	75.236	1.000	b
Specialistische ondersteuning	33.132	33.132	0	
Baten				
Eindstand vorige rapportage	38.614			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	38.614			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Baten	38.614	38.656	42	
Onderwijs	2.341	2.341	0	
Sport	1.289	1.289	0	
Cultuur	396	396	0	
Voorliggend veld	83	83	0	
Gebiedsgericht werken	126	126	0	
Lichte ondersteuning	33.932	33.974	42	g
Specialistische ondersteuning	447	447	0	
Totaal saldo baten en lasten	-111.733	-112.823	-1.090	

Toelichting op voorgestelde wijzigingen:

Voor een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar het hoofdstuk "Voorgestelde begrotingswijzigingen" dat aan het eind van deze bestuursrapportage is opgenomen. Corresponderende letter(s) verwijzen naar de bijbehorende begrotingswijzigingen.

3. Programma 2: Ruimte

Speerpunten uit de Programmabegroting

Wonen

Nr.	Speerpunt			
19.	Flexibele woonconcepten voor verschillende doelgroepen realiseren.			
20.	Een plan van aanpak voor duurzame herstructurering van wijken opstellen.			
21.	Proeftuin aardgasvrije bestaande wijk (bijv. het Eiland in Sneek) en proeftuin aardgasvrij dorp starten.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

Er worden geen afwijkingen verwacht.

Werken

Nr.	Speerpunt			
22.	Bedrijventerrein De Hemmen III ontwikkelen.			
23.	Acquireren om nieuwe ondernemers aan te trekken.			
24.	De ontwikkeling naar een duurzame landbouw met natuur en biodiversiteit faciliteren.			
25.	De legacy van Leeuwarden Fryslân 2018 borgen door te werken aan de Agenda 2028.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 22 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage april 2019.

Ook verwijzen wij naar de projectenrapportage (hoofdstuk 8, punt 2).

Bereikbaarheid

Nr.	Speerpunt			
26.	Het aantal laadpalen voor elektrisch rijden op initiatief van marktpartijen significant laten stijgen.			
27.	Een plan maken voor veilige fietsverbindingen voor schoolgaande jeugd.			
28.	De aanleg van glasvezel in Súdwest-Fryslân faciliteren.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 26 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage januari-februari-maart 2019.

Leefomgeving

Nr.	Speerpunt			
29.	Agenda IJsselmeerkust, Agenda Sneek, Agenda Bolsward en Agenda Ut de Mienskip met partners uitwerken.			
30.	Uitvoering geven aan de nota cultureel erfgoed.			
31.	De Omgevingsvisie vaststellen en het Omgevingsplan maken.			
32.	De Agenda Duurzame ontwikkeling uitvoeren.			
33.	Ondernemers stimuleren om te bouwen aan een circulaire economie.			
34.	Kennis over circulair inkopen verbreden en grond en materialen in openbare ruimte hergebruiken.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 31 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

De afwijking bij punt 33 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage april 2019.

Overige zaken (going concern)

Er zijn er geen afwijkingen te melden.

Verwacht resultaat

(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Eindstand vorige rapportage	62.297			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	62.297			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Lasten	62.297	62.073	-224	
Wonen	4.429	4.429	0	
Werken	6.253	5.801	-452	g
Bereikbaarheid	23.308	23.536	228	c, f
Leefomgeving	28.307	28.307	0	
Baten				
Eindstand vorige rapportage	33.185			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	33.185			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Baten	33.185	33.605	420	
Wonen	3.460	3.880	420	g
Werken	6.102	6.102	0	
Bereikbaarheid	3.739	3.739	0	
Leefomgeving	19.885	19.885	0	
Totaal saldo baten en lasten	-29.112	-28.467	644	

Toelichting op voorgestelde wijzigingen:

Voor een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar het hoofdstuk "Voorgestelde begrotingswijzigingen" dat aan het eind van deze bestuursrapportage is opgenomen. Corresponderende letter(s) verwijzen naar de bijbehorende begrotingswijzigingen.

4. Programma 3: Bestuur

Speerpunten uit de Programmabegroting

Bestuur

Nr.	Speerpunt			
35.	Experimenteren met co-creatie aan de voorkant, samen plannen maken.			
36.	Duurzame maatregelen nemen in eigen gebouwen die mogelijk toegevoegd worden aan de centrale huisvesting in Sneek.			
37.	Een definitief plan maken voor de herhuisvesting van de buitendienst in Bolsward.			
38.	Het wagenpark van Súdwest-Fryslân in 2020 voor 25% uit duurzame voertuigen laten bestaan.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij de punten 36 en 37 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

Burgerzaken en dienstverlening

Nr.	Speerpunt			
39.	Investeren in dienstverlening (servicenormen) en digitalisering.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

De afwijking bij punt 39 is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage juli, augustus, september 2019.

Veiligheid

Nr.	Speerpunt			
40.	Uitvoering geven aan de nota Veiligheid.			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

Er worden geen afwijkingen verwacht.

Overige zaken (going concern)

Er zijn er geen afwijkingen te melden.

Verwacht resultaat

(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Eindstand vorige rapportage	13.414			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	13.414			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Lasten	13.414	14.364	950	
Bestuur	3.294	4.244	950	d
Burgerzaken	2.999	2.999	0	
Veiligheid	7.121	7.121	0	
Baten				
Eindstand vorige rapportage	1.402			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	1.402			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Baten	1.402	1.402	0	
Bestuur	0	0	0	
Burgerzaken	1.289	1.289	0	
Veiligheid	113	113	0	
Totaal saldo baten en lasten	-12.012	-12.962	-950	

Toelichting op voorgestelde wijzigingen:

Voor een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar het hoofdstuk "Voorgestelde begrotingswijzigingen" dat aan het eind van deze bestuursrapportage is opgenomen. Corresponderende letter(s) verwijzen naar de bijbehorende begrotingswijzigingen.

5. Overzichten

Overige zaken (going concern)

Er zijn er geen afwijkingen te melden.

Verwacht resultaat

(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Eindstand vorige rapportage	34.035			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	34.035			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Lasten	34.035	35.302	1.267	
Algemene dekkingsmiddelen	2.379	2.379	0	
Overhead	31.582	32.849	1.267	e, g
Heffing VPB	20	20	0	
Bedrag onvoorzien	54	54	0	
Baten				
Eindstand vorige rapportage	185.446			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	185.446			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Baten	185.446	185.606	160	
Algemene dekkingsmiddelen	184.003	184.003	0	
Overhead	1.444	1.604	160	g
Heffing VPB	0	0	0	
Bedrag onvoorzien	0	0	0	
Totaal saldo baten en lasten	151.412	150.305	-1.107	

Toelichting op voorgestelde wijzigingen:

Voor een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar het hoofdstuk "Voorgestelde begrotingswijzigingen" dat aan het eind van deze bestuursrapportage is opgenomen. Corresponderende letter(s) verwijzen naar de bijbehorende begrotingswijzigingen.

6. Mutaties reserves

Overige zaken (going concern)

Er zijn er geen afwijkingen te melden.

Verwacht resultaat

(bedragen x € 1.000)				
Lasten				
Eindstand vorige rapportage	11.747			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	11.747			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Lasten	11.747	11.865	118	
Mutaties reserves	11.747	11.865	118	f
Baten				
Eindstand vorige rapportage	9.671			
Afzonderlijke raadsvoorstellen	0			
Beginstand deze rapportage	9.671			
Hoofdtakveld	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen (voorstel tot wijziging)	Toelichting op wijziging
Totaal Baten	9.671	9.906	236	
Mutaties reserves	9.671	9.906	236	f
Totaal saldo baten en lasten	-2.076	-1.959	118	

Toelichting op voorgestelde wijzigingen:

Voor een toelichting op de voorgestelde wijzigingen verwijzen wij naar het hoofdstuk "Voorgestelde begrotingswijzigingen" dat aan het eind van deze bestuursrapportage is opgenomen. Corresponderende letter(s) verwijzen naar de bijbehorende begrotingswijzigingen.

7. Paragrafen

Nr.	Paragraaf			
1	Lokale heffingen			
2	Weerstandsvormogen en risicobeheersing			
3	Onderhoud kapitaalgoederen			
4	Financiering			
5	Bedrijfsvoering			
6	Verbonden partijen			
7	Grondbeleid			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

7. Paragraaf Grondbeleid: Financiële verwachtingen grondcomplexen BIE en MVA.

In deze paragraaf wordt een doorkijk gegeven van de financiële verwachtingen van de grondexploitaties (BIE) en de verwachtingen op de ontwikkelgronden MVA (materiele vaste activa). Ook wordt er een korte beschouwing gegeven over de marktomstandigheden.

Grondexploitaties (BIE)

Stand uitgifte bouwgrond wonen

De herziene grondexploitaties in de jaarrekening 2018 vormen het kader voor de rapportage in deze BERAP. De grondexploitaties zijn gestoeld op de verwachting dat er in 2019 circa 300 stuks woningbouw kavels (waarvan 174 stuks appartementen) en 3,1 hectare bedrijfsgrond wordt uitgegeven. Voor de woningbouw kavels is een grondopbrengst gepland van circa € 10,9 miljoen. Het overgrote deel van deze opbrengsten heeft betrekking op de plannen IJlsterkade, Harinxmaland fase 1 en Houkepoort. In de eerste 8 maanden hebben we een opbrengst van circa € 7,0 miljoen gerealiseerd bij een uitgifte van circa 170 kavels. We hebben bouwgrond uitgegeven voor onder andere:

- het Pakhuis te Sneek, Waterstad fase 1, 54 stuks woningen,
- de realisatie van 32 stuks appartementen in twee bouwblokken aan de IJlsterkade te Sneek,
- de laatste projectmatige woningen Houkepoort te Sneek,
- de bouw van 5 stuks vrijstaand projectmatige woningen op de voormalige grasdrogerij in Harinxmaland te Sneek

Per saldo verwachten we in 2019 circa € 8,0 miljoen aan opbrengsten te kunnen realiseren bij circa 200 kavels. De gronduitgifte van een aantal plannen vindt voor of na de jaarwisseling plaats. De opbrengst in 2019 kan daardoor afwijken van de geraamde € 8,0 miljoen.

Houkepoort

De grondverkoop van grondgebonden kavels voor Houkepoort verloopt volgens de financiële prognose. De verkoop van de 15 stuks appartementen bleek moeilijker te verlopen dan vooraf gedacht. Reden: de door de ontwikkelaar gehanteerde v.o.n.-prijzen blijken te hoog ingeschat. De verkoopresultaten vielen daardoor tegen. De ontwikkelaar heeft daarom gestudeerd op een planaanpassing. Ook deze planaanpassing bleek financieel niet haalbaar vooral vanwege de hoge bouwkosten. Gemeente en ontwikkelaar hebben daarom de overeenkomst van rechtswege laten ontbinden. Er worden nu gedachten gevormd over de kaders voor een nieuwe passende en haalbare ontwikkeling. Indien er geen ontwikkeling wordt gerealiseerd dan leidt dit tot een exploitatieverlies. Vooralsnog is dit niet het uitgangspunt.

Harinxmaland fase 1

Tijdens het bouwrijp maken van de fase grasdrogerij is asbest aangetroffen. Het aanwezig asbest is daarop direct gesaneerd. De kosten hiervan bedragen circa € 80.000,-. Hiermee is geen rekening gehouden in de grondexploitatie. Het betreft dus een overschrijding. We zullen de overschrijding meenemen in de herziene grondexploitatie voor de jaarrekening 2019.

Het bestemmingplan voor het gebied 1C en 1F is in procedure. De stikstofproblematiek lijkt hier geen of nauwelijks invloed te hebben. We verwachten hogere grondopbrengsten te realiseren dan gepland. Zodra de procedure is doorlopen zullen we onze aangescherpte verwachtingen ten aanzien van de grondprijzen verwerken in de grondexploitatie.

IJlsterkade

Voordat de bouwgrond kon worden uitgegeven, is een bodemsanering uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn inmiddels uitgevoerd binnen de financiële kaders. In september is gestart met de bouw van 32 stuks appartementen.

Boschplein

In de grondexploitatie is er van uitgegaan dat de grond in 2019 zou worden uitgegeven. Vanwege de inhoud en voortgang van de plannen wordt het rekenuitgangspunt ten aanzien van gronduitgifte verschoven naar 2021. Dit brengt renteverliezen met zich mee.

Franekerstraat

Het bestemmingsplan is onherroepelijk. De grondexploitatie was per 1-1-2019 net sluitend. Bij het uitwerken naar de aanbesteding van het bouw- en woonrijp maken lijken de kosten hiervoor circa € 160.000 hoger uit te vallen dan eerder was begroot. We zoeken naar besparingen in de werkzaamheden. Een overschrijding van het budget is vooralsnog niet uit te sluiten. Voor de grondexploitatie heeft de provincie een subsidie beschikt van € 262.000. Omdat de voorbereidende werkzaamheden meer tijd gekost hebben dan vooraf gepland, vragen wij bij de provincie uitstel van de subsidiabele activiteiten aan. Er is het risico dat de provincie geen uitstel verleent, waarmee de subsidie deels of geheel komt te vervallen.

Stand uitgifte bouwgrond bedrijven

Voor de verkoop van bedrijfsgrond is in 2018 een totale opbrengst gepland van € 1,9 miljoen. De belangstelling voor gronduitgifte voor bedrijventerreinen is goed. Een deel van de bestemming voor het plan Burevaart te Workum bestaat echter uit watersport gebonden bedrijvigheid. Deze bestemming is niet helemaal passend. We onderzoeken de mogelijkheid om het gehele terrein aan te passen naar de bestemming bedrijven. Ook voor de bouw kavels in het plan Woudvaart is concrete belangstelling. De voorraad bouwgrond voor bedrijventerrein neemt gestaag af. Op dit moment is nauwelijks nog bedrijfsgrond voor kleinere kavels tot 5.000m² beschikbaar in Sneek. Voor deze doelgroep zijn ook geen nieuwe plannen beschikbaar.

Winstnemingen uit diverse ontwikkelingen

Ten behoeve van een aantal ontwikkelingen van derden zijn anterieure overeenkomsten gesloten met marktpartijen. Deze overeenkomsten regelen onder andere de uitgangspunten en het bouwprogramma (van eisen). In een aantal overeenkomsten is vastgelegd dat de gemeentelijke grondposities worden verkocht. De netto opbrengsten van deze grondverkoop bedragen circa € 0,5 miljoen. We gaan er van uit dat deze verkoppen in de jaarrekening 2019 kunnen leiden tot winstneming.

Onderzoeken uit exploitatie nemen van gronden

In Schettens is er nog steeds grond in exploitatie voor de realisatie van circa 11 woningen. Vanaf 2011 is er geen serieuze belangstelling geweest voor een of meerdere kavels. Er zijn geen fysieke ingrepen gedaan op de locatie. Er wordt daarom onderzocht of het noodzakelijk is om deze locatie terug te bestemmen naar agrarisch. De grond zal bij terug bestemmen uit exploitatie worden genomen. Er is een voorziening gereserveerd om het tekort af te dekken van de huidige grondexploitatie. Zodra de grond uit exploitatie is genomen kan de grond verkocht worden onder een andere bestemming. Het verlies op het verschil tussen de aankoop en verkoop wordt dan gedekt uit de voorziening.

Winstnemingen in 2019 volgens de POC methode

In de jaarrekening 2018 is de verwachting van de winstneming bijgesteld op basis van wederom nieuwe regelgeving BBV voor toepassing van de POC-methode. Dit in samenspraak met onze accountant. Dit heeft ertoe geleid dat een deel van de genomen winst in de jaarrekening 2017 teruggedraaid is. Het teruggedraaien wil niet zeggen dat deze winst er niet meer is. Winst wordt namelijk op een later moment genomen. Winst kan in 2019 worden genomen op het moment dat er daadwerkelijk bouwgrond wordt verkocht in 2019.

Waardering gronden materiële vaste activa (MVA)

Volgens de regels van het BBV zal uiterlijk 31-12-2019 aan moeten worden getoond dat alle gronden onder MVA zijn gewaardeerd op een duurzame waarde. Volgens onze accountant is er een onafhankelijk oordeel nodig om te kunnen constateren of de gronden inderdaad voorzien zijn van een duurzame waardering. In de jaarrekening 2019 wordt verslag gedaan van deze. Onder de huidige marktomstandigheden verwachten wij geen negatieve financiële gevolgen.

Waardering gronden Bolsward

Recent is grond aangekocht grond in Bolsward (circa 14 hectare). In augustus 2019 heeft het BBV een nieuw schrijven doen uitgaan. Hierin is een uitzondering opgenomen voor het afwaarderen van grond naar agrarische waarde mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan.

Er dient onder andere een vastgestelde visie of structuurplan te zijn. Het mag niet strijdig zijn met beleid van Rijksoverheid of provincie en er dient betrokkenheid te zijn. De gronden Bolsward zullen wij daarom waarderen op verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten. Afwaarderen naar de agrarische waarde is dan niet nodig.

Analyse marktomstandigheden woningbouw

In eerdere rapportages is de verwachting uitgesproken dat de afname van bouwrijpe grond enigszins achterblijft vanwege vertragingen en drukte in de bouw. Nieuwbouwwoningen worden (te) hoog worden geprijsd. Ontwikkelaars zoeken de maximale v.o.n.-prijs op. Reden: de opdrachten portefeuille is (nog) zeer ruim gevuld, ook in 2020.

Het gevolg is een ongezonde en onwenselijke situatie voor de koper. De marktsituatie doet geen recht aan betaalbaar wonen voor alle segmenten. De hoge v.o.n.-prijzen voor projectmatige bouw schrikt kopers af. De belangstelling voor vrije kavels is onverminderd aanwezig. Echter kopers van een vrije kavel haken af omdat het bouwen van een vrijstaande woning (veel) te duur is.

Structurele veranderingen worden niet verwacht. Tenzij de macro economische omstandigheden of andere invloeden plotseling zullen leiden tot wijzigingen. Echter wordt de voorraad gemeentelijke bouwgrond die vergund kan worden alleen maar schaarser. Vanwege de stikstof problematiek ontstaat onzekerheid in de productie van bouw kavels. De accountant heeft de schaarsheid aan gemeentelijke bouwgrond eerder al aangestipt bij de raad.

Programma aanpak stikstof (PAS) en PFAS

Er is enige tijd een stop geweest op de afgifte van omgevingsvergunningen in verband met de PAS problematiek. Dit heeft ook consequenties gehad voor de gronduitgifte maar vooral voor plannen die op dit moment in voorbereiding zijn. De nieuwe regels voor de stikstof vragen wellicht aanvullende investeringen en een langere planvoorbereiding. Vanwege mogelijke stagnatie in planvorming van plannen bestaat de mogelijkheid dat uitvoerende werkzaamheden opschuiven in de tijd. Een langdurige stagnatie leidt tot risico's. Aangezien het hier een landelijk probleem betreft, is het denkbaar dat aan te besteden werken in grotere hoeveelheid en tegelijkertijd op de markt gaan komen. In dat geval verwachten wij negatieve gevolgen voor de prijs en planning. Op dit moment kunnen wij daar nog geen nadere duiding aan geven.

Ook speelt op dit moment de PFAS een nadrukkelijke rol. PFAS is een verzameling van stoffen in de grond die een bedreiging vormt voor de volksgezondheid. De grond moet hier op onderzocht worden. Zodra deze stoffen gemeten kunnen worden, moet er een aanpak worden bedacht hoe met deze grond om te gaan. De regels over het omgaan met deze grond zijn nog onduidelijk omdat deze nog in de maak zijn. Het is dus ook nog onduidelijk welke invloed dit zal hebben op onze toekomstige plannen. Dit leidt mogelijk tot verhoogde risico's en verhoogde kosten voor plannen waarbij grondwerk uitgevoerd moet worden.

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

Ons beeld over de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening.

Samenvatting verwachtingen

Op onderdelen zijn zowel positieve als negatieve afwijkingen te verwachten. Per saldo wordt er verwacht dat het jaar 2019 minimaal budgettair neutraal af wordt gesloten. De invloeden van de PAS en PFAS op de resultaten zijn op dit moment ongewis. Vanwege mogelijke kostenverhogingen zijn de financiële resultaten op de lange termijn voor onder andere De Hemmen III ongewis. We zullen u zo snel mogelijk informeren wanneer dit concreet is. Op dit moment is het nog niet mogelijk de onzekerheden te kwantificeren.

8. Projecten

In deze paragraaf willen we ons meer focussen op de majeure projecten waar de raad een realisatiekrediet voor beschikbaar heeft gesteld. Hiertoe behoren ook nieuwe projecten die uit de ontwikkelagenda voortkomen. Daarmee willen we er ook een meer dynamische lijst van maken. Dit betekent dat we de lijst steeds zullen aanvullen met nieuwe majeure projecten en opschonen met (nagenoeg) afgeronde projecten en de relatief kleinere projecten.

Nr.	Project			
1.	Bolsward: Cultuurhistorisch Centrum 'De Tiid' restauratie voormalig stadhuis			
2.	Sneek: De Hemmen III			
3.	Sneek: Centrale huisvesting			
4.	Sneek: Woningbouw Harinxmaland			
5.	Sneek: Woningbouw Houkepoort			
6.	Workum: Nieuwbouw scholen en infra Weverswei			

(= Inhoud | = Financiën | = Planning)

Toelichting op afwijkingen:

1. Bolsward: Cultuurhistorisch Centrum 'De Tiid' | restauratie voormalig stadhuis

Over de toren is geen nieuws te melden ten opzichte van de vorige bestuursrapportage.

2. Sneek: De Hemmen III

Deze afwijking is al eerder gemeld in de Bestuursrapportage januari-februari-maart 2019.

Bij de planontwikkeling voor Bedrijventerrein De Hemmen III bestaat onduidelijkheid over de impact van de stikstofproblematiek op de planvorming. Zodra er meer bekend is over de wijze waarop met de stikstofproblematiek kan, respectievelijk moet worden omgegaan en wat de consequenties daarvan zijn op de planning, zult u daarover via de berap worden geïnformeerd.

Het overleg met Rijkswaterstaat over de aanpassing van het kunstwerk ten behoeve van de ontsluiting van het bedrijventerrein gaat door. Het overleg met 't Wetterskip verloopt voorspoedig.

Bij de overige projecten zijn geen afwijkingen te melden.

9. Financiële mutaties

In dit hoofdstuk kunnen we voorstellen doen voor financiële mutaties in de begroting. We zullen hierbij steeds de afweging maken of het een invulling van bestaand beleid betreft, of dat het om nieuwe zaken gaat. Nieuwe zaken/nieuw beleid doen we niet via de bestuursrapportage maar via een eigen raadsvoorstel, tenzij het een melding van een onontkoombare ontwikkeling betreft.

In de hierna volgende tabel is aangegeven wanneer een melding via de berap mogelijk is en wanneer er een separaat raadsvoorstel moet komen:

Type afwijking:	Er is geen keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none">voldongen feitonontkoombaar	Er is wel een keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none">vroegtijdige signalering
Binnen beleid, waarbij aanpassing van beleid niet aan de orde is.	Melden via berap	Melden via berap
Binnen beleid, waarbij heroverweging van beleid wenselijk is.	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel
Buiten beleid	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel

9.1 Voorgestelde (mutaties in) kredieten

1. Krediet zes fonteinen

Via actieve info hebben wij u geïnformeerd over de financiële afrekening van de 11fountains (week 44). Er is een tekort op de (sponsor)inkomsten en een overschrijding op de bouwkosten. De provincie neemt het tekort op de sponsorinkomsten voor haar rekening. Het tekort op de bouwkosten ad € 487.661 wordt verdeeld over de gemeenten op basis van inwoneraantal. Voor Súdwest-Fryslân betekent dit een bedrag van € 117.792. We hadden dit reeds als een inkomst van de provincie begroot. Deze inkomst wordt nu dus lager. De kosten blijven wel gelijk, waardoor dit leidt tot een nadeel binnen het krediet. Daardoor moeten we een beroep doen op onze Algemene Reserve.

Overzicht voorgestelde (mutaties in) kredieten (bedragen in €)				
Nr.	Omschrijving	Krediet	Invloed op reserves	Invloed op begroting
1.	Krediet zes fonteinen, nadeel op inkomstenkant	-117.792	-117.792	0
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
Totaal		-117.792	-117.792	0

a. Viering van 75 jaar vrijheid 2020 (incidenteel)

Op 5 mei 2020 vieren we dat ons land 75 jaar geleden is bevrijd en dat we in vrijheid leven. Verschillende organisatoren zijn al gestart met de voorbereidingen. Veel organisaties hebben niet voldoende financiële middelen om een uitgebreide viering te organiseren in het kader van 75 jaar vrijheid. Elke activiteit brengt kosten met zich mee en om dan toch tot een haalbaar en reëel plan te komen is een financiële bijdrage nodig. Wij willen het organiserend vermogen van de samenleving stimuleren en hebben daarom een subsidieregeling ingesteld waar organisaties een beroep op kunnen doen. Hierbij worden de volgende landelijke doelen nagestreefd: verhalen vertellen, in gesprek raken, vergroten van het besef en het stimuleren van nieuwe tradities.

Het gaat om een subsidieregeling met een omvang van € 90.000 (€ 1,-- p/inwoner), waarbij het subsidiebedrag minimaal € 500 en maximaal € 20.000 is. Door het instellen van een subsidieplafond zijn de uitgaven financieel beheersbaar. Idealiter hadden we via de Programmabegroting 2020 middelen willen vragen voor de subsidieregeling, echter dat zou te lang duren en dan zouden organiserende comités te laat weten waar ze aan toe zijn. Vandaar dat we nu al actie hebben ondernomen en u dit melden via deze bestuursrapportage.

b. Te verwachten overschrijding begrote budget voor Wmo-begeleiding (structureel)

De gemeente is uitvoerder van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Naast hulpmiddelen, vervoer en woningaanpassingen betreft dat sinds 2015 ook de individuele begeleiding (basis en specialistisch) en groepsbegeleiding/dagbesteding. Doorrekening op basis van de afgegeven beschikkingen voor begeleiding geeft aan dat er straks sprake zal zijn van een forse overschrijding van het begrote budget. Hoewel hier nog een aantal onzekere factoren in zit, kan dit tekort oplopen tot mogelijk één miljoen euro. Oorzaken van dit tekort zijn:

- Gemiddeld wordt er een hoger aantal uren begeleiding per cliënt ingezet;
- Bij specialistische begeleiding is het gemiddelde van het aantal cliënten in 2019 gestegen ten opzichte van 2018;
- Bij de groepsbegeleiding (basis/plus) is een groei van het aantal cliënten te zien en een stijging van de gemiddelde prijs.

c. Parkeervoorzieningen (incidenteel)

Voor het onderdeel parkeervoorzieningen verwachten we een overschrijding van € 110.000 door:

- Huur Flexaterrein: begin 2018 is de huur van het Flexa terrein opgezegd door de ontwikkelaar. Het besluit om te mogen bouwen is uitgesteld en als gemeente zijn we het terrein blijven gebruiken om te parkeren, die parkeerbehoefte is er ook. Gelet op de ruimtelijke procedure en de uitgestelde besluitvorming door de raad is er in 2019 een nieuwe huurovereenkomst gesloten waarbij ook de huur in 2018 met terugwerkende kracht is geregeld. In 2018 was er ook geld opgenomen voor de huur. Dus in 2019 is zowel de huur van 2018 als die van 2019 in rekening gebracht
- Herstel kosten Bolswarderpoort: met de aankoop van de Bolswarderpoort bleek de technische staat van het terrein van mindere kwaliteit dan vooraf gedacht. Tussen het opzeggen van de huur in 2013 en de aankoop eind 2018 is het terrein gebruikt voor tijdelijke opslag van materiaal en materieel ten behoeve van projecten in de omgeving. De staat van het terrein was dusdanig slecht dat er onderhoud noodzakelijk was. Aanbrengen nieuwe laag asfalt, belijning, groen inrichting, verlichting en herstel, verwijdering hekwerken. Dit betreft eenmalige kosten.
- Huurkosten parkeerterrein IJlst: voor de tijdelijke huisvesting is extra parkeerruimte gehuurd in IJlst. Deze kosten worden ook geboekt op dit nummer. Dit zijn ook eenmalige kosten aangezien aan het einde van dit jaar alle medewerkers naar Sneek gaan.

d. Voorziening pensioenen wethouders (incidenteel)

De gemeente beschikt over een Voorziening pensioenen wethouders. Deze voorziening heeft betrekking op de pensioenen van:

- 44 oud-wethouders/partners van oud-wethouders (gepensioneerd);
- 8 oud-wethouders (niet gepensioneerd);
- 5 huidige wethouders + 1 partner.

De pensioenvoorziening van de wethouders volgt de waarderingssystematiek van het ABP. De verplichtingen staan op de balans van de gemeente Súdwest-Fryslân en moeten gewaardeerd worden op basis van marktwaardering. Marktwaardering vindt plaats op basis van de rekenrente, gepubliceerd door De Nederlandsche Bank per 1-10 enig jaar. De verplichtingen voor komend jaar moeten gewaardeerd worden tegen 0,290%. Dit was voor 2019: 1,577%. Dit betekent dat wij een extra bedrag moeten ramen van ca. € 950.000.

e. Overschrijdingen facilitair (deels incidenteel/deels structureel)

Er zijn overschrijdingen bij facilitaire zaken, in totaal € 235.000 (deels incidenteel/deels structureel):

Duurzame goederen: Verwachte overschrijding € 40.000 (incidenteel)

- Het nieuwe meubilair in het Bestjoersshûs is eind 2018 geëvalueerd. Uit deze evaluatie bleek dat met name de stoelen in de raadzaal klachten veroorzaakten bij langdurig gebruik.
- Naast de stoelen in de raadzaal is ook het spreekgestoelte aangepast en is het meubilair in de foyer aangepast.

Postverzending: Verwachte overschrijding € 50.000 (incidenteel)

- Over 2019 verwachten wij een overschrijding op de postverzending. Deze kosten zijn ontstaan door onder andere meer grote mailingen dan voorgaande jaren.

Schoonmaak: Verwachte overschrijding € 70.000 (structureel)

- Het aantal panden waarvan de schoonmaak uit dit budget wordt betaald is de laatste jaren toegenomen. Dit heeft te maken met de tijdelijke huisvesting maar ook met steeds meer buitenlocaties die niet meer door de eigen medewerkers schoon worden gemaakt.
- Ook zijn er de laatste jaren definitieve locaties bij gekomen (bijvoorbeeld Poort 20) maar geen budget.

Catering: Verwachte overschrijding € 75.000 (structureel)

- De overschrijding is ontstaan door o.a. meer catering weg moeten zetten, tijdelijke huisvesting en meer evenementen.
- In 2020 verwachten wij dat er een lagere of geen overschrijding zal zijn in verband met het meer zelf doen en het aanpassen van de tarieven in het bedrijfsrestaurant.

f. Krediet zes fonteinen (incidenteel)

Voor een inhoudelijke toelichting zie de voorgestelde (mutaties in) kredieten, punt 1. Het nadeel binnen het krediet wordt aangevuld vanuit de Algemene Reserve. De administratieve verwerking hiervan vindt plaats via de exploitatie, vandaar dat de wijziging hier ook terug komt. Per saldo heeft de administratieve verwerking geen invloed op het begrotingssaldo, maar wel op de Algemene Reserve.

g. Diverse overboekingen, met name personeel (incidenteel)

Dit betreft diverse interne overboekingen, met name betreffende de inzet van personeel. De wijzigingen hebben geen effect op het verwachte resultaat. Wel vinden verschuivingen plaats tussen de programma's, vandaar dat we deze wijzigingen hier opnemen.

Overzicht voorgestelde begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)	I/S	Invloed op saldo	Programma Sociaal		Programma Ruimte		Programma Bestuur		Overzichten		Mutaties reserves	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Eindstand vorige rapportage		-3.521	150.347	38.614	62.297	33.185	13.414	1.402	34.035	185.446	11.747	9.671
Mutaties door afzonderlijke raadsvoorstellen		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beginstand deze rapportage		-3.521	150.347	38.614	62.297	33.185	13.414	1.402	34.035	185.446	11.747	9.671
<u>Voorgestelde begrotingswijzigingen</u>												
a. Viering van 75 jaar vrijheid 2020	I	-90	90	0	0	0	0	0	0	0	0	0
b. Overschrijding budget Wmo-begeleiding	S	-1.000	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
c. Parkeervoorzieningen	I	-110	0	0	110	0	0	0	0	0	0	0
d. Voorziening pensioenen wethouders	I	-950	0	0	0	0	950	0	0	0	0	0
e. Overschrijdingen facilitaire zaken	I/S	-235	0	0	0	0	0	0	235	0	0	0
f. Krediet zes fonteinen	I	0	0	0	118	0	0	0	0	0	118	236
g. Diverse overboekingen, met name personeel	I	0	42	42	-452	420	0	0	1.032	160	0	0
Totaal voorgestelde begrotingswijzigingen		-2.385	1.132	42	-224	420	950	0	1.267	160	118	236
Eindstand deze rapportage		-5.906	151.479	38.656	62.073	33.605	14.364	1.402	35.302	185.606	11.865	9.906